

هر هفت سال یک سد امیرکبیر!

آن چیست؟

جاده‌نیست، گاز نیست، آب نیست، خودنی نیست، نیست هم نیست! ذاتش پریدنی است، بیشتر با پول دارها می‌پرداز، سیگار و سیگاری و حشت دارد؛ و به طور کلی، هر چه از عمرش می‌گذرد، گران ترمی شود.

فهمیدید چیست یانه؟

اولین بار در سال ۱۳۲۲ در بوشهر فروخته شد. از تقطیر نفت خام به دست می‌آید. ساختمان مولکولی آن ۵ تا ۷۰۰ کربن دارد. آرام می‌سوزد، می‌سوزد و مؤبدانه سلطان تولید می‌کند. یارانهایش ۴۰۰ تومان و آزادش ۷۰۰ تومان است. اشتباه نکنیداً نفت و گازوئیل نیست، بنزین است!

پیغمدها می‌گویند سال ۵۷ یک تومان بود. سال ۵۹ سه تومان، سال ۶۹ پنج تومان، سال ۷۴ ده تومان، سال ۸۴ هشتاد تومان، سال ۸۵ صد تومان، سال ۸۸ چهارصد تومان و سال ۸۹ هفتصد تومان شد.

شیب چیست؟

می‌دانیم که «شیب» عبارت است از نسبت تفاضل عرض‌ها به تفاضل طول‌ها. به این ترتیب، با فرض خطی بودن افزایش قیمت بنزین، شیب افزایش قیمت بنزین در سال ۸۴ نسبت به سال ۶۹ چنین محاسبه می‌شود:

$$\text{شیب} = \frac{\Delta \text{تومان}}{\Delta \text{سال}} = \frac{80 - 69}{84 - 69} = \frac{11}{15}$$

مفهوم عدد ۱۵ این است که به صورت میانگین در هر سال از سال ۶۹ تا ۸۴ قیمت بنزین ۵ تومان افزایش پیدا کرده است (البته همان طور که گفتیم، با فرض خطی بودن افزایش قیمت بنزین).

مسئله:

حساب کنید شیب افزایش قیمت بنزین در سال ۸۴ نسبت به سال ۸۵ چه میزانی است؟ (با فرض خطی بودن افزایش قیمت.)

با یک طرفین وسطین ساده، درصد افزایش بنزین در سال ۸۴ نسبت به ۷۴ به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$x = \frac{100 \times 80}{100} = 80$$

سال ۸۴
نسبت به سال ۷۴، قیمت
بنزین هشتاد درصد افزایش
پیدا کرده است.

یک مسئله:

سال ۱۳۷۴ قیمت بنزین ۵۰ تومان و سال ۸۴ هشتاد تومان بوده است. حساب کنید سال ۸۴ چند درصد قیمت بنزین نسبت به سال ۷۴ افزایش پیدا کرده است؟

جواب: می‌دانیم:

درصد	قیمت(تومان)	سال
۷۴	۱۰	۱۰۰
۸۴	۸۰	X

یک مسئله دیگر:

حالا شما حساب کنید سال ۸۹ نسبت به سال ۸۴ چند درصد افزایش قیمت بنزین داشته‌ایم؟

صرف بنزین در ایران هر ساله برابرست با:

۱۵,۰۵۶,۲۵۰,۰۰۰

در حال حاضر در ایران حدود ۱۱ میلیون دستگاه خودرو وجود دارد که این تعداد خودرو به طور متوسط روزی ۷۵ میلیون لیتر بنزین مصرف می‌کنند (با بهتر تقریبی، هر خودرو روزی ۷ لیتر بنزین). در حال حاضر، قیمت هر لیتر بنزین آزاد ۷۰۰ تومان و یارانه‌ای ۴۰۰ تومان است که متوسط این دو عدد ۵۵۰ تومان می‌شود. به این ترتیب در هر روز:

$$750,000,000 \times 550 = 41,250,000,000$$

۴۱ میلیارد و ۲۵۰ میلیون تومان و در هر سال:

$$41,250,000,000 \times 365 = 15,056,250,000$$

۱۵ بیلیارد و ۵۶ میلیارد و ۲۵۰ میلیون تومان

بنزین مصرف می‌شود.

مسئله

حساب کنید اگر هر خودرو روزانه ۲ لیتر در مصرف بنزین صرفه‌جویی کند، در سال چند لیتر و چه مبلغی می‌شود؟ (با فرض ۱۱ میلیون خودرو و برای هر خودرو به صورت طبیعی ۷ لیتر در روز.)

گفتیم که هر روز ۷۵ میلیون و در سال ۲۷ میلیارد و ۳۷۵ میلیون لیتر بنزین در کشور مصرف می‌شود.

می‌دانیم که هر ۱۰۰۰ لیتر برابر یک متر مکعب است.

بنابراین، هر سال ۲۷ میلیون و ۳۷۵ هزار متر مکعب بنزین در ایران مصرف می‌شود.

۲۷,۳۷۵,۰۰۰,۰۰۰

3km

5.5km

۲۰۵,۰۰۰,۰۰۰

آیا می‌دانید ۲۷ میلیون و ۳۷۵ هزار متر مکعب چه حجمی است؟ برای درک این حجم کافی است نگاهی به ظرفیت «سد امیرکبیر کرج» بیندازیم. ظرفیت این سد ۲۰۵ میلیون متر مکعب است. با تقسیم این عدد بر ۲۷ میلیون و ۳۷۵ هزار خواهیم داشت:

$$\frac{205,000,000}{27,375,000} \approx 7,48$$

يعني تقریباً هر هفت سال معادل ظرفیت سد امیرکبیر در کشور بنزین مصرف می‌شود